

1923-рз илзэсэм
гэтхэлэм
кышгэгэжыгэу кыдэжы

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 31-рэ

кыхэтыуыгэхэр икин
нэмык кэбархэр
тисайт ижыуыгэхэтых
WWW.ADYGVoice.RU

Адыгэ Хэгъэгум
илюфхэр апэу,
Зэгурылонгъэр
дгъэбагъоу,
Тыдэрэр
цфыфыгъэ
напэу,
ИлъэсыкIэр
хъяры
тфэрэхъу!

Ялофшлэклэ осэшлү фишлыгъ

АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» ишгъолгыр къутамэу Адыгъ Республикэм щыдэм ипашэу Юрий Гороховым, ащ итхьамэтэгъухэу Бэгъ Альберт, Людмила Шишевам, Анатолий Лелюк тыгъуасэ алукагъ. Иофтхьабзэм хэлэжъагъ Адыгеим и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

Общественнэ движениер зыдэлэжъэрэ Иофыгъохэм зэхэсыгъом ащытегушылэгъэх. Анахь шхъалэу ахэм аналэ зытырагъэтырэр Урысыем и Президент ижъоныгъоклэ унашъохэр Адыгеим зэрэцагъэахэрэр ары. Юрий Гороховым къы-

зериуагъэмклэ, «Доступная среда» зыфиорэ программэр гъэцэклагъэ зэрэхъурэр, коммунальнэ-хъызмэтым ифэлэ-фа-шлэхэм афэгъэхыгъэ уплъэкунхэу щылагъэхэм язэфэхысыжъ, гъэсэнэгъэм, культурэм, псауныгъэр къэухъумэгъэным

альэныкыоклэ щылэ гумэкыгъохэр тыгъэгъазэм Мыекыуапэ щыклогъэ конференцием къыщалэтыгъэх.

«Тызхэт щылэныгъэм изытет», «Обществэр ыкли хабзэр: шхъэхыгъэ зэдэгущылэгъу», «Шыпкъагъэ зыхэлъ ыкли шуагъэ къэзытырэ экономикэр», «Социальнэ шыпкъагъэр», «Лъэкъ зэфэдэныгъэр гъэсэнэгъэмрэ культурэмрэ альапс» зыфиорэ купитфэу конференциер зэтеуыгъагъ. Ахэм республикэм непэ гумэкыгъоу илэхэр зыфэдэхэм, ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае шлэгъэн фаехэм, пшъэрылъэу

зыфагъэуцужыкхэрэм ащытегушылэгъэх. Москва къыкыгъэ купэу конференцием къэкуагъэр ялофшлэн зэрэзэхашэрэм ыгъэрэзагъ.

— Тицыфхэм ящылэклэ-псэуклэ нахышлү хъунымклэ, республикэм хэхъоныгъэхэр ышынхэмклэ Иофшлэнышхо шъошлэ, — къылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — Иофыгъуабэмэ шыуалъэлэсы. Тапэкли тызэгъусэхэу гумэкыгъоу къэуцухэрэм тادلэжъэнэу сэгугъэ.

Общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» къылэтыгъэ Иофыгъохэм язэфэхысыжъ, къэклорэ илъэсым пшъэрылъэу зыфагъэуцужыкхэгъэхэм Иофтхьабзэм ащытегушылэгъэх.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнэй.

Тиунэхэр
унэлэ
мафэу,
Нартмэ
ямашло
ащымыкыуасэу,
Тинэнэ-татэмэ
осэшлү
афэтшлэу,
Илъэсыр
шхъапэ
тфэрэху!

Саусэрыкыо имашло ыгъэфэбэжыгъэх

Ктымэфэ тыгъэгъазэмрэ Илъэсыклэмрэ афэгъэхыгъэ зэхэхэу псэуплэу Гавердовскэм дэт Иофшланлэу «Наным» шыкыуагъэр театризованныэ едзыгъохэмклэ гъэклэрэклагъэу щытыгъ. Лъэкпъ театрэм, музейхэм ялофшлэхэр, шлэныгъэлэжхэр, студентхэр, нэмыкхэри зэлуклэгъум хэлэжъагъэх.

Пчэгур дахэу зэрагъэфагъ. Хьамышхунтлэ чыгым шэф остыгъэхэр рагъэклугъэх, Илъэсыклэ остыгъаер агъэклэрэклагъ, ллакхэхэм ятамыгъэхэр ащ пашлагъэх. Шыухэу Бэгъэдыр Артуррэ Мэщфэшлү лумафэрэ пхъакхэхэр алыгъэу шьофым къыкыгъэх. Кларэхэм адыгэ шыуашэхэр ащыгъ, лъэгупхъэх. Чыр агъэсысырэм фэдэу гъогу шхъафым къырыклохи, Саусэрыкыо (ролыр Къумпыл Тлахыр къешлы) пхъакхор ратыгъ. Сау-

сэрыкыо машлор пхъэм клэгъанэш, цыфхэм фэбагъэ къызэрафыхыгъэр къегъэлягъо. Машлом нэгбгъабэмэ зырагъэуэ загъэфэбэжы.

Театризованныэ къэшлыныр лъагъэклугъэх, артистхэу Хьакъуй Аслъанрэ Тхьаркхэхэу Теуцожьрэ зэхэхэр зэрацагъ, тхьэлъэлухэр къалуагъэх. Адыгэ быракхыр Цэй Ерстэм, Нэгъой Светланэ, Хьадпэшэу Маринэ пчэгум лъагъэу щалэтыгъ. Композитор цлэрылоу Андзэрэко

Чеслав ыусыгъэ оредэу «Адыгэ быракхыр» Беданэко Замирэ мэкъэ лэтыгъэ дахэклэ къылуагъ.

Илъэсыклэм фэгъэхыгъэ къэшлынхэм ахэлэжъагъэх, зэхэхэм къышыгушылэгъэх Слэшлэу Юрэ, Пэрэныкыо Чатибэ, Шхъаплъэкыо Къэсэй, Тэу Аслъан, Нэгъуцу Аслъан, Болэко Аслъан, Лымыщэкыо Рэмэзан, Бэгъушъэ Адамэ, Хьатикъое Адамэ, Кобл Сергей, Ехъулэ Аслъанчэры, Пшыдатэко Аслъан, Къуижъ Къэп-лъан, Мэщфэшлү Нэдждэт, Мэщфэшлү Тэриман, нэмыкхэри.

Зэхэхэм иклэхым Беданэко Замирэ адыгэ шыуашэм фэгъэхыгъэ оредыр ыгъэжынчыгъ, лъэкпъ шыуашэхэр ащыгъэу ныбжыкылэхэр ащ къыдэшъуагъэх, «Удж хъураеклэ» мэфэкл зэлуклэгъур аухыгъ. Сценариеу Тэу Аслъанрэ Нуриетрэ атхыгъэм кыхэдгъэщы тшлэигоу лъэкпъ гупшысэр щыпхыращызэ пэсэрэ къэбархэм лупклэу тацагъэгъозэн зэралъэкыгъэр ары. Режиссерэу А. Хьакъуим, А. Нэгъуцум, фэшхъафхэм къызэрэталуагъэу, ащ фэдэ зэхэхэхэр илъэс къэс зэхашэщтых.

Адыгэ Республикэм культурэмклэ иминистрэу Къулэ Мыхъамэт, Адыгеим лъэкпъ Иофхэмклэ, лэклиб хэгъэгухэм ащыпсэурэ тилъэкпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жугъэм иамалхэмклэ и Комитет ипашэу Шхъэлэхэу Аскэр мэфэклым хэлэжъагъэх.

САХЫДЭКЪО Нурбий.
Сурэтхэр зэхэхэм къыщытетхыгъэх.

Анахь дэгъухэр къыхагъэщыгъэх

Клэлэгъэджэ ныбжыкылэхэм азыфагу шызэхашэгъэ республикэ зэнэжыкыоу «Новой школе — новые учителя» зыфиорэм зэфэхысыжхэр фашлыгъэх.

Мыгъэ ар ящэнэрэу зэхашагъ. Мэфищым къыклоклэ клэлэгъэджэ ныбжыкылэ 14-мэ заушэтыгъ, шлэныгъэу алэклэпыр, клэлэеджаклохэм Иоф зэрадашлэрэр къагъэлъэгъуагъ.

— Клэлэгъэджэ ныбжыкылэхэм ялофшлэн зэрэзэхашэрэм мэхъаншхо ил, ахэм япчъагъэ нахыбэ хъун фаш. Пшъэрылъэу цылэр ахэм ахэгъэхогъэн закхор арэп, дэгъоу Иоф ашлэным, шлэныгъэ куухэр клэлэеджаклохэм арагъэгъотыным фэцгъэнхэр ары. Илъэс къэс зэнэжыкыоу къекыуалэхэрэм шлэныгъэ дэгъу къызэрагъэлягъорэм тегъэгъушлэ. Шыуигъэхъагъэхэм ахэгъуагъэхозэ илъэсыбэрэ Иоф шыушлэнэу сышъу-фэлъало, — къылуагъ АР-м гъэсэнэгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ иминистрэу Хъуажэ Аминэт.

Нэужым ялофшлэнклэ къыныгъоу зэрихыплэхэрэр ныбжыкылэхэм къалуагъ, щысэтхыплэ афэхъурэ нахыжхэм зэрафэрэзэхэр къыхагъэщыгъ.

Зэнэжыкыоу изэфэхысыжхэр къашлыгъэх. Мыекыопэ районымклэ поселкэу Тульскэм дэт

гурыт еджаплэу N 16-м иклэлэгъаджэу Надежда Бородкинар ары теклоныгъэр къыдэзыхыгъэр. Лэклиб къэралыгъуабзэхэмклэ клэлэгъаджэу Иоф зышлэрэр илъэс хъугъэ. Щытхъу тхылырэ сомэ мин 25-рэ ащ фагъэшъошагъ.

Мыекыопэ районымклэ поселкэу Цветочнэм дэт гурыт еджаплэу N 13-м биологиемклэ, географиемклэ ыкли химиемклэ иклэлэгъаджэу Людмила Бабич, Адыгэ республикэ гимназием инджылызыбэрэ щызыгъэхырэ Каталина Вереш, лицееу N 19-м урысыбзэмрэ литературэмрэ щызыгъашлэрэ Джармэко Юлие, Красногвардейскэ районым дэт къутырэу Садовом игурыт еджаплэу N 5-м пэублэ классхэмклэ иклэлэгъаджэу Анна Маляревская хэгъэуэфыкырэ чыплэхэр афагъэшъошагъэх. Зэнэжыкыоу хэлэжъагъэхэр агъэшуагъэх.

ПАТЫКЪО Анет.
Сурэтыр лэшыны Аслъан тырихыгъ.

Мэзлыныкъом и Илъэс къехъэ

Адыгеим инароднэ сурэтышлэу, ювелирэу Еутых Асе илъэс тамыгъэхэр ышлыныр хабзэ фэхъугъ. Илъэсыклэр къыздыхъащтым ехъуллэу къоклыпэ мэфэпчымыклэ илъэсэу къыхъэрэм итамыгъэ ащ ешлы. 2016-рэ илъэсым пæ ышлыгъэр къэбарлыгъэлэс амалхэм иллыкхэм къаригъэлъэгъугъ.

Еутых Асе тызэрэщигъэгъо-загъэмклэ, непэ нэлъасэ тыз-фишыгъэр я 10-рэ пкъыгъоу ылапэ къыпэклы. Къом исурэт зытетыр 2007-рэ илъэсым апæ-рæу ышлыгъагъ. Нæужым илъ-эсæу къыхъэрэ пæпчъ итамыгъэ ышлæу ригъэжъагъ.

— 2016-рэ илъэсыр мамунэм и Илъэсæу агъэнæфагъ, ау тæ тимæзхэм егъашлæм а псæушхъэр ахэсыгъæп. А пкъыгъор сæ сидæуштæу сшышты? Тимæзхэм гъэшлæгъонæу ахэсыр бæ. Ахэм ащыц Мэзлыныкъор. Ар мамунэм ехышчыр слæми сшотæрæзæп, сыда плæмэ Мэзлыныкъом бæрри ешлæ, нахълуш, таурыхъхæми бæрæ ахæтлъагъо. Ащ къыхæклæу, мыщ исурэт сшынæу къыхæсхыгъ, — къытфелуатæ Еутых Асе. Асе янæжъ къыфилуатæщтыгъэ къэбарыжхæмклэ, Мэзлыныкъом шæн гъэшлæгъон ил. Ар Мэзлыныкъом гот фæдæу ащ инæшанæхэр пыхыгъæх. Мэзым зыгорæ хæгъошхыгъæмæ, гъогу къыфешлы, гузæжъогъу чыплæ ифагъæм лæпылæгъу регъæгъоты.

Шакло е шхъæщытхъужъ горæ ылæ къыфагъæми, ифæшъуашæр регъæгъоты. Ар е егъæгъуащæ, е нæмыкл гъэшлæгъонхэр къыфæугупшысых.

— Тимæзхэм мы псæушхъэр зæрахæсыр сшлæш мæхъу, — игушылæ лъæгъæкхуатæ Еутых Асе. — Сæ бæрæ ащ инæплæгъу къызæхасшлæщтыгъ, илъæужхæри слъэгъугъæх. Сишлæшклæ, таурыхъхæм псæушхъæу ахæтхэр

нæмыкл дунæе щæпсæух. Ахæр фæахæ зыхъуклæ, цыфхæм закы-луагъаклæ, зыкъарагъæлæгъу.

Мамунэм и Илъэс ехъуллæу Еутых Асе Мэзлыныкъор зытет (кулонхэр) пшæрылтынхэр къыгъæхъазырыгъæх. Ахæр зæфæшъ-хæафшæу зæтефыгъæх. Къæгъæгъæ цыкху, лы цæцæрыжъэрæ бжъэрæ зылыгъ ыкхы ылæ цыкхуэхэр нæкху зылæтыгъæ кулонхэр ювелирым ышлыгъæх. Ахэм сантиметри 5

янагъ, грамми 10 ащæчы. Кулонхэр ювелусым (тиэрæ ыпæклæ я 2-рэ ллæшлæгъум агъæфæдæ-щтыгъ, дышъæ, тыжыын, гъуап-лъæ, къæлай алоу зæхæл) хæшы-кхыгъæх. Еутых Асе янæжъæу Къадырхъан къыфилотæжыгъæ пшысæри джащ фæдæу зæхæхъэм къышæлатæгъ.

2015-рэ илъэсым ювелир цлæрылом гъæхæгъæу ышлыгъэр бæ. «Еутых Асе идыхъæ гъæ-тылпылпæ» Москва къышызæ-луахыгъ. Ыпæклæ ащ фæдæу цлæ илæу модельерхэм къызæлуахæу къыхæкхыгъæп. Зураб Церете-ли игукъæкхлæ, художествæ-хæмклæ Урысые академием ичлен гъæшлуагъæ Еутых Асе хъугъæ. Мы гъæхæгъæхæм анæмыклæу, мыгъæ пкъыгъо гъæ-шлæгъонæу, пстæуми афæмидæу ювелир цлæрылом ылапæ къы-члæкхыгъэр маклæп. Ахэм ащыц дышъæ мылæрысæу тинæплæгъу къыфагъэр.

— Шылæныгъэр, уилофшлæн шлу плæгъæу хæхъуклæ, сыд фæдæу илъэсы уфæрæзæшт, — игушылæ лъæгъæкхуатæ тигушылæгъу. — Сиклæлæхэр ины хъу-гъæх, ахэм ялæшлæгъæхæри апæрæу мы илъэсым слæгу ислъхæгъæх. Сыд фæдæу псæушхъæу «къæкхуа-гъæми», тиреспубликæ щыпсæ-урæ цыфхæм агу зæлухыгъæу, ялофшлæн шлу альæгъоу псæунхæу афæсæло. Чыгым бæгъуагъæу мылæрысæу къызæрэпыклæрæм фæдæу ялпæс бæгъонæу сыфай.

ГЪОНÆЖЫКЪО
Сэтæнай.

Илъэсыклæм тыпæгъокхы

Илъэсыклæр мæфæкхæм анахъ шхъалæтæми хъушт. Елкæм ымæ лæшлуи, къэралыгъом исыхъат шхъалæ итео макхы, лæнæ гъæклæрæклæгъæри, ныбджæгъу чæфхæри мы мафæм цыфхæм ягъусæх. Мæфæкхæр зымыкласæхæри щылæх, ау Илъэсыклæм хъалæмæтыгъæ горæ къыздыхъащтым фæдæу зæклæ ежæх.

Къыхæащт илъэсым ипæгъокху ел-кæр зæрæбгъæклæрæклæщтым, ащ джæ-гуальæу пыплъхæмæ нахышлур, ланæм дахæу ыкхы гъэшлæгъонæу шлыгъæу теб-гъæуцон плæкхыштхæм ащыцхæм нэлъасæ

шъуафæтшлышт.

Хабзæ зæрæ-хъугъæу, унагъо пæпчъ илъэсы-жымы иаужырæ мафæхæм елкæр егъæклæраклæ, унæхæм хъырахышъæ дахæхэр къарашлæ-кхы, апалъхæх. Мы къыхæащт илъэсым уналæ нахъ зытебгъæ-тын фæахæр джæголъæ зæфæшъ-хæафхæу зышъохæр плъыжыр, уцышъор, шхъуантлæр ары. Къы-хъэрæ илъэсыр мамунэм и Илъэ-сæу зæрæщытым къыхæклæу, ащ епхыгъæ лæпæщысæхæр, икхæсæ лæшлу-лушлухæр елкæм пыплъхæ-хæмæ, «игопæшт». Тыгъæм, жъуа-гъохæм язæгъæшлæн пыл шлæныгъæлæжъ-хæм къызæралорæмклæ, къыхъэрæ илъэсыр зие мамунэм ахъшæр икхæс. Кусæ плъы-жымы пышлагъæу тхæапæм хæшыкхыгъæ ахъшæр елкæм пышлулхæмæ дæгъу.

Ауштæу зышлырæр 2016-рэ илъэсым ахъшæм щымыкхæнæу ары ыпæклæ зи-гугъу къæтшлыгъæ шлæныгъæлæжъхæм зæра-лытæрæр.

Сыда ланæм тебгъæуцонæ нахышлур? Мамунэм пхæшъхæ-мышъхæхæр зæ-рикхæсæр зыщыдгъæгъушæ хъуштæп. Арышъ, ахæр бæу зæрылæ лагъæ ланæм тетын фæе. Анахъæу мамунэм икхæсæ бананыр къæбæкхын фæе. Джащ фæ-дæу зигугъу къæтшлыгъæ псæушхæр щыгушлуыкхышт къон зыхæлæ шхынхæр ланæм тетхæмæ. Мамунэм къуаер икхæс. Арышъ, ащ хæшыкхыгъæ гъомилапхæхæр шъуупшæрыхæми хъушт. Салатхæр, шхынхæр къонклæ гъæ-дæхæгъæхæ зыхъуклæ, къыхъэрæ илъэсыклæм итамыгъæ «игопæшт».

Илъэсыклæр къыздыхъащт уахътæм щыгъы-нæу ащыгъыштыр зы-фæдæн фæагъæм бæ ыгъæ-гумæкхырæр. Тыгъæм, жъуагъохæм язæгъæшлæн пыл шлæныгъæлæжъхæм къызæралорæмклæ, плъы-жыр къызæбæкхырæ щыгъын пшыгъæу мæ-фæкхыр къызибгъæ-хæкхæ, илъэсыклæр мафæ пфæхъушт. Джа-нæхæр нахъ шлæтхæу,

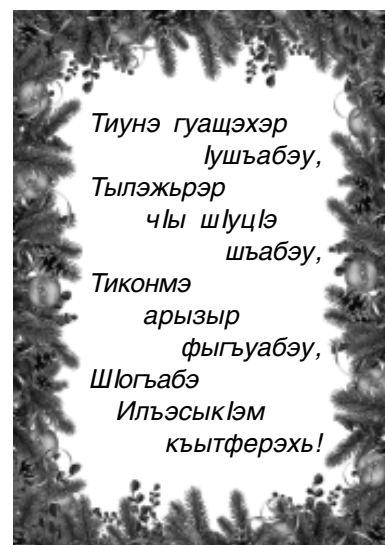
гъэшлæгъонæу гъæпсыгъæхæ къæс на-хышлу, ахэм дышъæ хъап-щыпхæр къæкху ягъусæхæ зыхъуклæ, илъэсыклæм итамыгъæ «ыгу рыхышт».

ланæр дахæу, гъæклæрæклæгъæу зæрæхъу-щтым хæтрæ бысымгуащи дæшъхæхы-рæп. Гушылæм пæе, къуагъæм, лым ахæ-шыкхыгъæ шхынхæу, плуакхæу бзыгъæ-хæу ланæм къытырагъæуцонхæрæр бгъæ-клæрæклæнхæ плæкхышт. Салатыр бы-сымгуащæм гуфидæчъæу илæм елпы-тыгъæу ыгъæклæрæклæшт. Гушылæм пæе, сыхъат сурæт тырашыхъан, хъарыхъу джæнч жыгъæйкхæ салатым ыкхылу елкæ «тырагъæуцон», цыгъо цыкху е нæмыкл псæушхæхæм афæдæу салатхæр бы-сымгуащæм ыгъæттылпынхæ ылпæкхышт.

(Тикорр.).

Сыд фэдэшта 2016-рэ илъэсыр?

Тиунэ гуашэхэр
лушъабэу,
Тыпэжърэр
чы шуццэ
шъабэу,
Тиконмэ
арызыр
фыгуабэу,
Шюгъабэ
ИлъэсыкIэм
кыитферэхъ!

Цыфым игухэлыкIэхэр илъэсыкIэм рипхыху хабзэ. НахышIум шэгугъы. Ау зыми ышIэрэп тапэ илгыр, ыльэгъурэп кьэхуштыри. Арэуштэу щытми, кыитехьох чышъхъашъом цыфхэр зэманхэм апхырыплынхэ альэкIэу, тапэкIэ кыикIышт хьугъэ-шIагъэхэр альэгъуху.

Ахэм кьалохэрэр зышIошъ хуэхэрэри мыхуэхэрэри щылэх, ау экIэм ашIогъэшIэгъоных. ПлъакIохэм, экстрасенсхэм, политикхэм кыхъашт 2016-рэ илъэсым кыралуалIэхэрэм тьяплъын. Кьалохэрэм зэфэдэу кьахафэхэрэр чIыопсыми, цыфхэм язэфыштыкIэхэм зэхьокIыныгъэ инхэр кыхъашт илъэсым зерафэхуштыхэр, Тыгъэкьохьэплэ Благъэм Iэшэ зепэуцужьым ишынагъо джыри зэрэшъащытыштыр, Урысыемрэ Китаимрэ ялащэхэм кьэралыгъо пстэумэ ащыпсэурэ цыфхэр зао кьэмыхунымкIэ кыызэрашыгугъыхэрэр, Европейскэ союзым итетыгъо кыызэрелыштыр ары.

Вангэ

«ыльэгъугъэр»

Зэрэдунаеу щызэлъашIэрэ бзылфыгъэ хьафизеу Вангэ опсэуфэкIэ кылуагъэхэм ащышъэбэ тищылэныгъэ кыхэхуыгъэх. Ахэм ащышых И. Сталиныр зыщылэшт уахътэр кызырилогъагъэр, Чернобыль АЭС-р кызырээштыр, СССР-р зэрээбгырызыжыштыр «зэрилъэгъугъэр», псычIэгъ кухъу «Курскэ» кышшышIышт тхьамыкIагъор кызырешIэгъагъэр, нэмыкIхэри.

НэмыкI кьэралыгъохэм ялыгъэу Урысыем кырыкIоштым

фэгъэхыгъэу Вангэ бэ кылуагъэр. Сыдигъуи тикъэралыгъошхо чIыгу бэрэчэт зэрэте-сыр, сыд фэдэрэ кыныгъо зепичыштыми, ицIыфхэм гушъхъбаиныгъэу ахэлым ихьатыркIэ пстэури кызырэдэхуэрэр кыыхгъэщыгъэх.

2016-рэ илъэсыр зыфэдэштыри кыгъэнэфагъ. Ащ «ыльэгъугъэр» кыддэхуштымэ, Урысыем зиужьыжыныу ригъэжэшт, нэмыкI хэгъэгухэми Iэпылэгъу афэхуныу амал илэшт. Кьэралыгъошхом лъэкъ идея пытэ кытэджэшт ыкIи цыф пстэури, зы лъэкъым фэдэу, ащ зэфыштыштыр. Урысыем итетыгъо зилэтышт.

Быслымэнхэр Европэм пэуцужьыштыр, зао кьэжъэным ишынагъо илъэсым ыкIэ нэс цыфхэм кьашъхъащытышт. Кьэклорэ илъэсым цыфхэр зедэлэжху рагъэжэшт. Хьал-балык инэу тызхэтым тэри, нэмыкI хэгъэгухэми Урысыер «остыгъэ нэфэу кьафэблэшт».

КьыдэгъэкIыжын Iофым зыкылэтышт, IошIаплэхэр кIэу кызылуахыштыр. Типащэ итетыгъо ыгъэпытэшт, ау цыфхэм яфитыныгъэхэм кьащыгъэкIэшт. АщкIэ бэмэ дырагъэштэшт.

ТапэкIэ пачыхъэ 12 зэгъхъанху, Урысыер ахэм ягупчэ хуныу, а гупчэр Сыбыр икыблэ лъэныкьо шагъэпсынэу Вангэ кылуагъэх.

Нострадамус изэхашIэхэр

Мишель Нострадамус плэшэгъу пчъагъэхэм кьахэхуыштыр хьугъэ-шIагъэху зигугъу кышIыгъагъэхэр нэрылэгъу кызырэтфэхуэхэрэр непэ кызнэсыгъэм цыфхэм агъэшIагъо. Быслымэнхэр зыщыпсэухэрэм цыф зепэуцужьэу зыкышты-зылэтыгъэм кыхъашт илъэсым кьэралыгъуабэ хэшагъэ зэрэхуштыр кьел. Ащ цыфыбэ хэклодэшт.

Урысыемрэ Китаимрэ цивилизациям кIэу кьатышт, общественнэ-политическэ щылакIэу ялэштырэм якультурэрэ непэрэ псэукIэм текIыштыр. Урысыемрэ США-мрэ язэфыштыкIэхэр гъунэм нэсыштыр. США-м фэдэу Евросоюзми итетыгъо кьелыштыр. Португалием ищылэкIэ-псэукIэ кызызылэхьэкIэ, Великобританиер Европейскэ союзым хэкIыжыштыр, нэмыкI хэгъэгухэри ащ игъогу рыкIоштыр. Урысыер кьэралыгъо пстэумэ апэ иуцощт. КъеупчIыжыху ыкIи кьедэлэху хуштыр. Китаир игъуэу, лъэкIэу ялэр рахьылэнышъ, кьэралыгъохэм язэфыштыкIэхэр ящэнэрэ дунэе заом намыгъэсынхэм фэбэнэштыр. США-м 2016-рэ илъэсым политическэ ыкIи эконо-

мическэ кризис ин ыпэ ил, илорэ ишIэрэ зэрэдунаеу зрашпыхыригъэкIыштыгъэр ыухышт.

Вангэ фэдэу, Нострадамуси кыыхигъэщыгъ Урысыем щыпсэурэ цыфхэм ямызакъоу, чышъхъашъом тет кьэралыгъо пстэуми ящылэкIэ-псэукIэ ыкIи яхэгъэгу гъэпсыкIэ Урысыем епхыгъэу зэрэхуштыр.

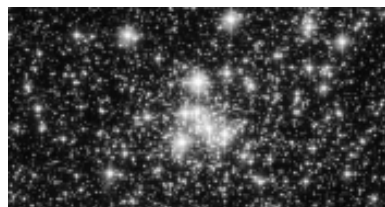
НэмыкIхэри плъагъэх

Павел Глоба кызыриорэмкIэ, кьэралыгъуабэ зыхэшагъэ хьугъэ экономическэ кризисэу тызхэтым тэ тыхэгъэгу ары апэ кыхэхэжыжыштыр. США-м итетыгъо кьелыштыр. Ащ Евроазиатскэ Союзыр ыльэ теуцонымкIэ ишIуагъэ кьэклэшт. Анахъэу Евросоюзыр зызэхэ-

кIыжырэ лъэхъаным ыуж союзыкIэу зэхашэштым США-ри кыхэхъанэу кьенэцIышт.

Астрологъу Александр Зараевым мамунэ хьаплъым и Илъэс зэрэмыгупсэфыштыр кыхегъэщы. Лъэкъхэр, хэгъэгухэр, дин зэфэшъхъафхэр зепэуцужьыштыр. Быслымэнхэмрэ Тыгъэкьохьаплэмрэ азыфагу кытэджэгъэ банэр зепэгъэуштыр. Дунаир кIодыжыштыр, ау кьэралыгъо инхэр кризисым тхьамыкIэ ехуэплэ-штыр.

Колумбийскэ Университетым чIыгум иэкологиерэ ичыопсырэкIэ и Департамент ипрофессорэу Джеймс Хайсен

2016-рэ илъэсым мылылэхэр кьэжухуэу зэрэрагъэжэштыр, чышъхъашъом ичылабэ псым зэрээзэлиубытыштыр, изэрар цыфыбэмэ зэраригъэкIыштыр кьел.

Футурологъу Элвин Тоффлер компьютерхэм зэрарэу цыфхэм кьафахырэм игугъу кьешы. «Ащ пыщагъэ хуэхэрэм обществэм кыхэхуэхуэхэрэры ыкIи зэрэщыпсэухэрэр амышIэу кьэнэх. Ахэр гъашIэм игъогунапцэ зэрымырым фэдэу хуэгъэхуэу кытенэщтыр», — ело ащ.

Лъэныкьо пстэури кьыхеубытэ

Зэрэдунаеу щыцекIошт мылкъум ымыгъэгумэкIырэ цыф щылэп. 2016-рэ илъэсым фэгъэхыгъэу экономистхэм, банкирхэм, статистхэм кызыралорэмкIэ, долларыр пытэу ыльэ тетышт, хэьоныгъэхэр зышырэ хэгъэгухэм явалютэхэм зыкьарамыгъэлэтыным лъыплэ-штыр.

Московскэ компаниеу «masco-Advisor» ипартнерэу Крис Цифер кызыриорэмкIэ, кыхъашт илъэсым чIыдагъэм ыуасэ доллар 30-м нэсэу кьэфэхын зэрлэкIыштым укыпкырыкIыныр нахышIу. «Чыдагъэм ыуасэ кызырэфэхы-рэр УрысыемкIэ нахышIоу плъытэмэ хуштыр, сыда плэмэ ар лъаплэу ащэ зэхум кыкIэклорэ ахъшэм щыгугъыхэ-

зэ, Правительствэм зэшIуихын фэгъэ Iофыгъохэр Iэпэдэлэл ышIыгъэх», — ело Уифер.

Политикхэр зыфэдэ шьыпкьэхэр кьэлэгъоштыр. Кыздагъэхуэхэр Iофыгъохэм кьащыкIэшт. Ежъ-ежырэу политикэм хэкIыжыштыр кьахэ-кIыштыр. Цыхъэ зэрэфамышIыжырэм ыкIи ылорэм уасэ кызырэрэмытырэм кыхэхэ-кIэу зэкIэклонхэри щылэх. Обществэм зызэблихуныу ригъэжэшт. Шэныгъэ зилэхэмрэ илоф тегъэпсыхьагъэхэмрэ алытэхуэ хуужыштыр. Зытегъэпсыхьэгъэ сэнэхъатым нэмыкIхэри фэзыгъэсэнхэ зылэкIыхэрэм анахъэу уасэ афашIышт. Ау ащ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр охътэ кIэклым пшышъуштыр.

Цыфыгъэ шьыпкьэм кыкIырэм кьыфагъэзэжыштыр. ЗекIэ нэпцыхэр, хьоршэрыгъэр, цыф зэхэдзыр, гушъхъабыныгъэ нэпцыр тищылэныгъэ зэрэщыбэгъагъэхэм цыфхэр егупшысэхуэ рагъэжэшт. Апэ угупшысэу, етIанэ кьаплэмэ е кьэмылуахэмэ нахышIоу кызырэхэклорэри кьагурылоштыр.

«Урысыер зыдэклорэ лъэныкьом шьори ыуж шьуитэу

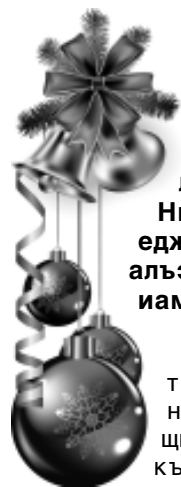
шьукуи, шьухуэкьоштыр» зылохэрэм тэ тыхэгъэгу имызакъоу, IэкIыб кьэралыгъохэм ащыц цыф гъэсагъэхэри, плъэхэрэри ахэтыр.

Мамыр тилэу, тыгу Iае зэфимылэу 2016-рэ илъэсыр итхыныу Тхэм телъэу.

Тхыгъэ ыкIи кьэтын зэфэ-шъхъафхэр Iэпылэгъу ышIыхэзэ кьэзыгъэхъазырыгъэр

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

Шъыпкъэныгъэ фырилэу игъогу рэкӀо

Дунаим цыфэу тет пэпчъ шыӀэныгъэм лъэуж дэгъу шыпхырищы шӀоигъу. НыбжыкӀэхэм мурад шлагъохэр яӀэхэу еджапӀэр къызаухыкӀэ, къыхахыгъэ, шӀу альэгъурэ сэнэхъатым рылэжьэнхэм иамалхэм альэхъу.

Полицием илей-тенантэу ШыӀ-нэхъо Анзор зыщӀтху языгъэлорэ къулыкӀушӀэхэм ащыщ. ИлакӀокӀэ ар Шэуджэн районым ит къуаджэу Мамхыгъэ щыщ. 2001-рэ илъэс-ым гурыт еджапӀэр къызеу-хым Адыгэ къэралыгъо уни-верситетым физическэ культу-рэмкӀэ ыкӀи спортымкӀэ и Ин-ститут чӀэхъагъ. ЕджапӀэм щеджэзи ар спортым ишыпкъэу пылъыгъ, дзюдомкӀэ мастер хъунымкӀэ кандидат. 2006-рэ илъэс-ым апшӀэрэ еджапӀэр къыуыгъ, а илъэс дэдэм дзэ къулыкӀуэр къеджи зэзэгъы-ныгъэ шыкӀэм тетэу Мыекъуа-пэ ия 131-рэ бригадэ илъэс-рэ ныкӀорэ къулыкӀуэр къы-щиыхыгъ. Теубытагъэ хэлъэу полицием ишыӀэныгъэ рипхы шӀоигъоу нэужым итхылхэр хэгъэгъу кӀоцӀ лӀфхэмкӀэ къу-лыкӀуым рыхылаӀгъэх. АщкӀэ Анзор шысэтехыпӀэу илагъэр янэшэу, отставкам шыӀэ поли-цием иподполковникэу Бэгъы-рэкӀо Руслъан ары. Апэдэ-дэ, 2009-рэ илъэс-ым илофшӀэн вневедомственнэ охранэм шы-ригъэжъагъ. Илъэсищэ ащ лӀф шылаӀгъэу, 2012-рэ илъэс-ым АР-м хэгъэгъу кӀоцӀ лӀфхэмкӀэ и Министерствэ епхыгъэу поли-цием икъулыкӀушӀэхэр зы-щагъэхъазырхэр гупчэу Хан-скэм дэтым къулыкӀуэр шыӀы-гъэкӀотагъ. Нэужым ар зызэ-фашыжъым, участковэу илоф-шӀэн пидзэжъыгъ, ищытху

аригъалозэ къулыкӀуэр ехы.

— ТилофшӀэнкӀэ пшӀэрылӀ шъхъалэу тилэр цыфхэм ярэ-хъатныгъэ къэтыухъумэныр, лэ-пылэгъу зыщыкӀагъэу къытэуа-лӀэхэрэм тадӀлӀпылӀэныр, дэо тхылӀ къэзытыгъэхэм афызэ-хэтфыныр ары, — ело Анзор. — Ащ фэдэ тхылӀхэр къэ-зытхыгъэхэм кызыфатхы-гъэхэм тадӀгъушӀэ, унэшэо гъэнэфагъэхэр тэшӀы. Ащ нэ-мыкӀэу, мэфӀкӀ мафэхэм об-щественнэ рэхъатныгъэр къэ-тыухъумэныр, цыфхэм тафэ-сакъыныр типшӀэрылӀ. Сэ лӀф зыщысшӀэрэ участкэр псыхъоу Шъхъэгъуащ ыкӀыб шыӀэ рай-оныр ары. Ащ зэкӀэмкӀи нэб-гырэ 3250-рэ щӀэпсэу. Илъэс-рэ ныкӀорэ хъугъэу мы рай-оным лӀф щӀэсшӀэ, цыфхэм и нэлуасэ сафэхъугъ, сишуагъэ зэрязгъэкӀыщтым сыпылӀ.

Анзор кызырэтфилотагъэмкӀэ, цыфхэм ядаохэр нахыбэу зыфӀгъэхыгъэхэр унэгъо кӀо-цӀым къытӀэджэрэ зегъурымы-ныгъэхэр ары. ЕшӀоным илъэ-ныкӀокӀэ лӀфхэр мыщ шыдӀэхэу пфӀлощтӀэп. Участковэу мы рай-оным шылэжъэнэу зырегъа-жъэм, апэдэдэ мурадэу зыфи-шыжыгъэхэм ащыщ ешӀон лӀфыр нахъ макӀэ шыгъэным дӀэлэжъэгъэныр. Ащ непи лъэ-шэу ыналэ тет. Ащ нэмыкӀэу, псэупӀэ-коммунальнэ хъызмэ-тым ылъэныкӀокӀэ, хэкӀыр икӀоу зэрэдамыщӀрэм, нэмыкӀ-хэм афӀгъэхыгъэу нэжӀ-лужхэм лӀофыгъуабэхэр къалэ-тых, гъэлорышӀэкӀо компаниеу

зепхыгъэхэм адӀгъушӀэ, ахэмкӀи илӀпылэгъу арегъэкӀы. — Цыф зӀулыкӀэхэр шыӀэхэ хъумэ, сӀкӀо. Цыфэу сишуагъэ зӀэгъэкӀы-гъэхэм рӀзэныгъэ гушыӀэхэр къызысалокӀэ, сагъэгъушхо, си-лофшӀэни гухахъо хӀсэгъуатэ. Къин, арӀу шытми, анахъ мӀ-хъанэ зилэу слытӀэрэр уилоф-шӀэн шӀу лӀгъэгъуныр, угукӀэ уфӀэцагъэу ар бгъӀэцӀкӀэныр ары. Сэ сшӀхъӀкӀэ сызыпылӀ лӀфыр сшӀогъшӀӀэгъон. Сиунагъо исхэм и ар дӀгъоу къагурӀлошӀ, сафӀраз, — ело Анзор.

Анзоррэ ишӀхъэгъусэу Ири-нэрэ сабыитӀу зӀдапӀу. Мы-хъамэт я 2-рэ классым щеджэ, Сэтэнай илъэси 4 ыныбж. Мыхъамэт цыкӀур ятэ поли-цием лӀф зӀрӀгъушӀэрэм щӀ-гушӀулыкӀы, «сӀятэ зӀкӀэмэ анахъ дӀгъу, бзӀджашӀэхэр егъӀты-сых» елошӀ, зӀкӀэмэ арело.

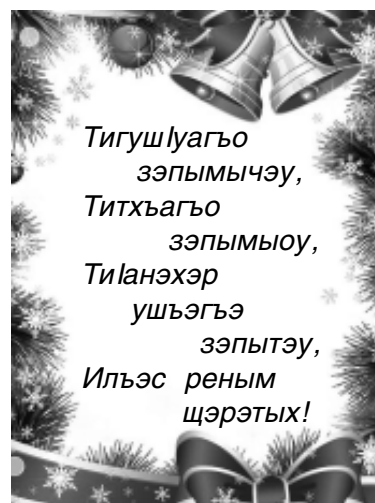
Анзор янэ илӀжъӀэп, ятӀу Мурат чылэм дӀс, Шэуджэн районым ит спорт еджапӀэм идиректорӀу ыкӀи тренерӀу лӀф ешӀэ. Илъэс пчъагъэхэм къаӀоцӀ бӀэнӀкӀо дӀгъухэр ыгъэсагъэх. ЕжӀ Анзори кӀэлӀэцӀыкӀы ыгъы-плӀэм къыщегъэжъагъэу ятэ зы-дигъэсагъ. Анзор ышнахыкӀэу АскӀэр Адыгэ къэралыгъо уни-

верситетым июридическэ факультет щеджэ, ышып-хъоу Людмилэ унагъо ис.

— БзӀджашӀэгъэ хылыӀэ зезыхъагъэхэм альэны-кӀокӀэ хъугъэ-шлагъэхэм язэхӀэфын сыхӀалажъэу къыхӀкӀы, — къелуатэ Ан-зор. — ГушыӀэм пӀае, хулыфгытӀу зӀдешъохи, зӀзӀзожыгъэх, зым адрӀр ыулыкӀыгъ. А чыпӀэ дӀдӀм бзӀджашӀагъэр къычӀэд-гъэщыгъ, бзӀджашӀӀри къэ-тыубытыгъ. БзӀджашӀэхэр къытӀэзохъу, къытӀэбӀнхъу бӀэрэ къыхӀкӀы. Джащы-гъум спортым сызӀрэпы-лыгъэм ишуагъэ къысӀэ-кӀыжы, ахэм сызӀрадӀэ-зекӀлощтыр сӀшӀэ. Ащ нэ-мыкӀэу, зыныбжӀ имыкӀугъэ кӀалӀэхэм чӀэщӀрэ къызӀракӀу-хъэхэрэм, ахэр зыдӀщӀлӀэхэр зӀрамышӀлӀэхэрэм къыхӀкӀэу ны-тыхэм зыкӀысфӀагъазэ. ЛӀта-хъохэр къӀсӀэгъотыжыых, садӀ-гушыӀэ, сӀгъӀдалох.

Анзор илъэс 16-м ехъурэ дзюдомкӀэ зӀнӀэкӀокӀухэм ахӀ-лӀжъагъ. КъалӀэхэу Новочер-касскэ, Ростов-на-Дону, Нал-щык, Мыекъуапэ ащыкӀогъэ турнирхэм ахӀлӀжъагъ, хагъэ-унӀфыкӀырэ чыпӀэхэр къащы-дихыгъэх. Ащ зӀрилпӀтӀрэмкӀэ, къулыкӀушӀу лӀф пшӀэ хъу-мэ, спортым узӀрэпылӀым лъӀшӀу ишуагъэ къыокӀыжы. Гуетыныгъэшхо илӀу, зыфӀежъ-гъэ лӀфыр гъунӀм нигъэсэу зӀ-хӀжъагъ. КъалӀэхэу Новочер-касскэ ишуагъӀкӀэ, илофшӀэн псынкӀэ къыфӀхъу. ИпшӀэрылӀ-хэр дӀгъоу зӀригъэцакӀлӀэхэрэм пӀае АР-м хэгъэгъу кӀоцӀ лӀфхэм-кӀэ и Министерствэ ищытху тхылӀхэр мымакӀэу къыфигъэ-шъошагъэх.

— Илъэсыжъэу икӀырӀр псынкӀагъӀэп, къыныгъэ. АрӀу щытми, тилофшӀэнкӀэ къытфа-гъууцугъэ пшӀэрылӀхэр зӀкӀэ дӀгъӀэцӀагъэх. ИлъэсыкӀэу кыхъ-рӀр хъяр тфӀхъунэу, пшӀэры-

ТигушӀуагъо
зӀпымычӀэу,
Титхъагъо
зӀпымыоу,
ТиланӀхэр
ушӀӀэгъэ
зӀпытӀу,
Илъэс реным
щӀэрӀтых!

лыкӀэу къытфагъэуцухэрӀр къытфӀэпсынкӀӀӀнхъу, мамыр шыӀакӀэ цыфхэм ялӀнэу, бзӀджэ-шлагъэхэр нахъ макӀэ хъунхъу сыфӀай. СилофшӀэнкӀэ цыфхэм ренэу сахӀт, ахэм сишуагъэ язгъӀкӀышӀумэ, сӀркӀэ ащ нахъ тхъагъо чыӀӀӀ. ТапӀкӀи участко-вэу лӀф сшӀӀнэу сыфӀай, старшӀэ лейтенант званиер къысатынэу щыт. Илъэс 31-м къыздӀхъугъэм сырыраз, тапӀэ илыри бӀэ. Пса-уныгъэ терӀли, гумӀкыгъо шыӀӀӀ, Тхъэм ежӀ зӀкӀэ къызӀригъэ-зӀфӀщт, — ело Анзор.

Полицием иучастковэу лӀф пшӀӀэныр къин, арӀу щыт нахъ мышӀӀэм, ыгукӀэ гъогоу къы-хыгъгъэм шыпкъӀэныгъэ фы-рилӀу Анзор мӀпсэу. Мыщ фэдэ цыфхэр цыхъӀшӀӀгъух, ахэр нахыбӀэ хъухэмэ, тищыӀакӀэ нӀхъоий, намысы нахыбӀэу хӀлӀыщтых. Псауныгъэ илӀнэу, ибын-унагъо инасып шымыкӀэ-нэу, илофшӀэнкӀэ гъӀхъагъэу илӀхэм ахигъӀхъо зӀпытӀнэу Анзор фӀтӀло.

КИАРЭ Фатим.

СурӀтым итыр: **полицием илейтенантэу ШыӀнэхъо Ан-зор.**

ОША, УЩЫГЪУАЗА?

Сыда ИлъэсыкӀэр, ар зыщыщӀр ошӀа? БӀдӀдэ шлагъэу цыф лӀӀпкӀ пстӀэ-умэ ИлъэсыкӀэр хагъӀунӀфыкӀы. Ау мы мафӀр шыӀэ мазӀр арӀӀп загъэ-мӀфӀкӀыщтыгъэр. ГушыӀэм пӀае, Анг-лием ар илъэс 200-кӀэ узӀкӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, гъӀтхӀапӀэм и 26-м къыщегъӀщтыгъ. Ижъырэ египтянхэм къахӀкыгъэ лӀӀпкӀ-хэм джы къӀсыгъэу илъэсыкӀӀэм икӀе-жъапӀэу алытӀэрӀр шышӀхъӀум и 1-р ары.

Пачъыхъэм иилъэсыкӀэ Унашъу

Ижъырэ Рим (Урымыр) ИлъэсыкӀэр — шыӀэ мазэм и 1-р — сыдигъуи мӀфӀкӀышхоу щӀалытэ ыкӀи дахӀу щыпӀэгъокӀых. Мы мафӀэм урымхэм шӀухъафтынхэр зӀфӀашыжыых, яланӀхэм шхын лӀшӀухэр, анахъу шъоур, пкӀышъ-хъэ-мышъхъэхэр бӀу атырагъӀуцох. Анахъ шӀухъафтын лӀапӀэу алытӀэрӀр нӀфынэ къӀзытыхэрӀр (светильникхэр) арых. Ахэр джӀрзым, тыжыным, ды-шъэм е етӀӀэ пльыжышъо-чӀапӀцӀэм ахашыкӀыщтыгъэх. ИлъэсыкӀӀэм ахэр Тхъэм елӀӀуштыгъэх, мы шыӀэ ма-зэм иа 1-р мафӀэ узӀрелӀӀурӀр тхъэу Янус къыпфӀешӀэу алытӀӀщтыгъ.

Урысыем тапӀкӀэ илъэсыкӀэр йоны-гъом и 1-м къыщегъӀщтыгъ. ЛъӀшӀу

яшъыпкъэу пстӀэуми мӀфӀкӀым зыфа-гъӀхъазырыщтыгъ ыкӀи пӀэгъокӀыщтыгъэх. Пчъыхэм КремлӀ гупчӀэм ар щӀагъэм-фӀкӀыщтыгъ дахӀу фӀпагъӀэхэу, шъхъа-гъырытхэр ялӀхъу ыкӀи цыф цӀэрылӀохэр къяшӀӀкыгъэхэу. Патриархри хӀлажъ-щтыгъ, «псы лӀзӀэгъур» ыутхыщтыгъ шӀуфӀешӀэу, къащым цыфхэр ригъӀбӀэ-уштыгъэх ыкӀи ИлъэсыкӀӀэмкӀэ къафӀ-гушӀлощтыгъ.

1699-рэ илъэс-ым ИлъэсыкӀэр аужырӀу мы шыӀкӀэ-хабзӀэм тетӀу йоныгъом и 1-м агъэмӀфӀкӀыжыгъ. Мы илъэс-ым итыгъӀгъазэ пачъыхъэу АпӀрӀэ Петр Унашъо къыдигъӀкыгъ, ащ къыщӀлощтыгъ мӀфӀкӀыр шыӀэ мазэм иа 1-р мафӀэ зӀрахыжыӀрӀр. Ар зыхъугъэр 1700-рэ илъэсыр ары. ИлъэсыкӀӀэр мӀзӀщ нахъ темышлагъэу джыри ятӀӀӀнӀрӀу агъэм-фӀкыгъ.

ШыӀэ мазэм и 1-м ахыгъэ ИлъэсыкӀэ мӀ-фӀкӀым зызӀрӀфагъӀхъа-зырын фаеми унашъо пылъыгъ. ЗӀкӀэ унӀхэм чъыг шхӀӀӀӀӀ ыкӀи къутӀэмэ гъӀкӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ хэр арагъӀуцӀӀнхэ фӀягъэ шӀуфӀешӀэу. Цыфхэр зӀ-фӀгъушӀожынынхэр ыкӀи хъа-кӀэ зӀфӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ ащ къыды-хӀлӀытӀгъагъ. Джащ фӀдӀу КраснӀэ пло-щадым мӀфӀкӀӀ зӀхӀхъӀэ-джӀгъунхэр ыкӀи щӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, ракетӀхэр щытӀупщыгъӀнхэр ащ хӀтыгъэх. ИлъэсыкӀэ мӀфӀкӀыр къы-зыхъӀрӀр чӀӀныкӀо кӀасӀр — сыхъа-тыр 24.00-р арӀу АпӀрӀэ Петр ыгъэ-нӀфӀгъагъ, ар шыӀэ мазэм и 1-м, 1700-рэ илъэс-ым къыщегъӀагъ.

(Тикорр.).

Тыгъэнэбзый

2016-рэ Илъэсыклэмклэ тышъуфэгущо!
Псауныгъэ, насып, хахьо шъуилэнэу шъуфэтэлэ!

Мы мэфэ зытлэм хэпшыклэу гьуркыгъ. Чыгъхэм чъэпыр атыришлэгъагъ. Къолэбзыухэр хьуцэ хьухэу «къуаргъ-къуаргъ» язэрэгъалоу, лъхъэнчабзэу чыгум шъхьарыбыкылыщтыгъэх. Нахьыжъхэм ащ фэдэ зыхьуклэ зэралоу, ос-ощх горэ кызыэрэ-клоштыр гъуащэрэп. Жыбгъэри гумыпсэф псынклэу мэкклэтэ-лъатэ: зынэсырэр зэщекъо, зэрэдзэ, кыблэ-тыгъэкъохаплэм-клэ къеклы. Энэгъуагъо кымафэу «зызгъэбыллыгъэр» къэсынклэ. Боу дэгъу, боу игъу. Кымафэр кымафэу клэмэ, гъэри дэгъущт.

Илъэсыклэр мафэ къэс нахь къэкълуатэ: цыфхэр лэчъэ-лъэчъэ гушлэбзыух, икырэ илъэсымы дахэу дэкълуатэх, Илъэсыклэми гугъэ дэхабэ рапхы. Цыкълуи ини, гъэшлэгъонба, илъэсыклэ

Осыцэхэр

тхьэлъэлухэр зэклэ къадэхъун-хэм щэгугъых, ащ гур егъэшлэ, псэр егъэфабэ. Тишлоигъоны-гъэхэр зэклэ къыддэхъунхэу Тхьэм телъэлэу: мамырныгъэр, зэгурьлоныгъэр, гукъэбзагъэр тыхъоинхэу!!!

Илъэсыщым ит Самирэ нэщх-гушх цыкълур игуапэу шъхьан-гъупчъэшхом клэрытэу дуна-им халпъэщтыгъ: цыфхэу ура-мым рыклохэрэм, клэлэцыкълу-хэм унэм зэритэу адэгущы-щтыгъ, ыгу цыкълу къалэтэу. Орэд цыкълуи кылукыгъ, плъэмэ, ар сыд шлагъуа?! Зыфэ-дэр къэлотэгъуаеу жьогъожьые фыжыбзэ шлэтхэр «кыратэ-кыохых».

— Мама, мам, мыдэ, мыдэ къагло, еплъ... — мэгулэ са-быр, ежыр зыгорэ къеджагъ плонэу, лэпцлэ-лъэпцлэ цыкълу унэм елъэты. Пчъэлъушъхэм тет

пшъэшъэжые шъхьацтыргъо лубыжыем ылэ цыкълухэр осэу къэсырэм хэцъэгъэх. Ащ игу-шлуакл, осыцэ фыжыбзэхэр дэкълэплэ-пчъэлум тиз къэхъугъ, ежыри ылэгу зы хьуцэ кы-сагъ, мэгулэ сабыр жьогъо-шлэт фыжыбзэхэр унэм кы-рихъанхэу. Янэ кыльэти, сабий пхыхьэгъэ цыкълур ыпхъуати унэм рилъэсэжыгъ. Самирэ цыкълур ылэгумэ арыплъэмэ, зы осыцэ тхыпхъэ дахи шылэжъэп.

— Сыда хьугъэр?! — инэп-лъэгъу упчлэ закл. — Осы-цэхэр джащ фэдэу псынклэу мэкъух, мэтклух, — гурагъало сабым, — унэ фабер якласэп. Осыцэхэр шъхьафитэу мэбы-батэх, дунаир фыжыбзэу къа-фалэ.

Яунэр ахэм цагур ары.

Тиелк

Шыгъыжыер дышъэ блэрэу Икьутамэ къеблэлблэхы.

Жьогъо плъыжыер зэлэшлэтэу

Ышъхьагъ шыпкъэ

кыщэжыу.

Тэ тиелкэ дгъэдэхагъэу,

Джы орэдхэр кыфэтэлэу.

Лыжъ Щтыргъукълур

лугушлукълэу

Кытфытео тэ лэгушъо.

ХЪАУДЭКЪО Сар.

къ. Мыекълуапэ.

Мамунэ

Плъыжыер — Мэшлэтэпыр — илъэсым итамыгъ

Урысыемклэ Илъэсыклэ мэфэкълур цылэ мазэм зыщыхагъэунафыкълэрэр илъэс 315-рэ хьугъэ. Мы мэфэкълур илъэсым кыкълуцл мэфэкълэбзэу кыха-фэрэм яшъхьателуплэж, анахь мэхьанэ зилэ ыкли зыфашырэ хьугъэ-шлэгъэ дах.

Уегушысэ: зы хэгъэгум ис цыф лэпкхэр зэклэ ягугъэ нэфхэр къа-дэхъунхэм зэфэдэу зыщылэпъэлухэрэр, зэкълэми агухэр зышлоу, хьалэлэу, за-фэу Илъэсыклэм зыщыпэгъокых, арышъ, тхьэлъэлухэми ягъогу занклэ лухыгъ. «Хэти ыгу иллым рэкло» ело гуцылэ-жым, арышъ, шлоу, дахэу, дэгъоу пфэ-шлэщтэу, пфэлэжыщтымклэ — еджэ-нымклэ, лфшлэнымклэ, цыфыгъэ хэбзэ дахэмклэ — къогъанэ уимылэмэ на-хьышлэу.

Мамунэр псэушъхьэ луш дэдэу ары зэралытэрэр ыкли зэрэщтыр. Арышъ, 2016-р — илъэс дэгъущт. Ау мамунэр зэрэпсынклэ къаигъэм фэдэу, узэмы-жэгъэхэ гъэпсынклэ горэхэри кыхэкълын-хэ ылэкълыщт, джащ пае, акылыгъэр илъэсыклэм бэу ищыклэгъэщт — по-литикэм, экономикэм ыкли щылэклэ-псэуклэ лъэныкъуабэм афэгъэзагъэу. Пшлэным кыпэу, дэгъоу угупшысэныр гъозэплэ шапхэу Илъэсыклэм илэщт.

Илъэсыклэ тынч бэрэцэт Тхьэм тфешл 2016-р!

Илъэсыклэ мэфэкълур

Непэ мэфэкълышху: Илъэсыжыер агъэ-кълуатэ, Илъэсыклэу къэсыгъэм пэгъо-кых. Цыкълуи, ини ягушлогъошху — гъэ-клэрэклагъэх, лугъэ-шыгъэх. Илъэсыклэм узэрэпэгъоклэу, узэр-рэфэчэфым илъэ-сыр фэдэщтэу алоба, хэти ылэкълэ кыгъа-нэрэп.

Заринэ цыкълури

Илъэсыклэм ышлуабэ шлэу ежэ, янэ пшъэ-шъэжыер дахэу ыфэпагъ. Джэнэ плъы-жыбзэ клэбырабэр, бант плъыжышхор ышъхьашыгу, ицокъэ цыкълухэри плъыжыых. Зы лэмклэ лалэмэкъжые дышъэ шъо шлэтыр

ылыгъ, адрэмклэ — мылэрысэ плъыж джадэр — зэклэ плъыжэ закл!

Заринэ ежэ-ежырэу зыдэплыхыжы, мэгущо:

— Сыдэу сыдэхэ дэда! Сщыгъхэри, ссыгъхэри дэхэ закълэха! Симами, сипа-пи, сэри тызэкыгъоу Илъэсыклэм тыпэгъо-кышът, — ело, гушлэклаешъ, ыцэ цыкълухэр кылопсых.

Къэлэ гупчэм ит елкэ чыгъ дэхэшхом дэжэ джы маклох. Мамунэ плъыжыбзэ мэшлэтэным и Илъэс къэкълуатэ. Джащ пае сабий сурэтыр имамэ плъыжэ закълэу ыфэпагъ, насыпыр къэтэкъохынэу.

Илъэсыклэм шъуриклэсэнэу, шъугу илпыр кышъуфишлэнэу шъуфаемэ, щыгъын плъыжэ зыщышъулъ, дахэу зышъуш, ланэри, унэ-ри шъуегугъоу жьугъэклэракълэ. Илъэсыклэ мафэ хэти кытфехь!

Аслъанымрэ цыгъомрэ

Пшысэ

Аслъаныр клэзэ цыгъо набгъом теуцуагъ. Цыгъом кыльгъэуи кууагъэ:

— Уинасып а набгъом сызэримысыгъэр.

— Уисыгъэмэ сыда пшлэщтыгъэр? — ылуи аслъаныр цыгъом къеупчыгъ.

— А набгъом уизгъэфэни уисыуплэлухъани.

Аслъаным зи ылуагъэл. Игъогу техъажыгъ. Ащ илъэуж еплъи, цыгъом мырэушътэу ылуагъ:

— Мыр зильэужым сызэрэдэгущылагъэр зэ-хахыгъэмэ, хьэкклэ-къуакълэу мы лэгъо-благъом исмэ клэлэжыны!

БЭРЭТЭРЭ Хьамид Лъэзэ мачъэ

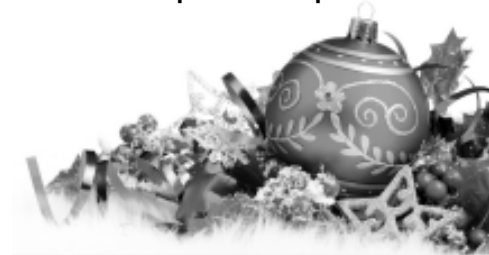
Лъэзэ мачъэ, плъэнышъ,

назэ, Тхьакълум цацэр зэндэ кыхь.

Зылэ итэу мэлъэразэ.

Сыд псэушъхь ар? — Тхьа-кълумкыхь!

Тхьакълум цацэр зэндэ кыхь, Улъэжэанти, зи клэмыхь!

Хырыхыхьэхэр

Апсыжъ ныкълэ тиунашъхьэ тель.
(Мазэ)

Аплыраплын, чэубжъэпын.

(Осы)

Уепллымэ, гъундж, уеджэмэ, дэгъу.
(Мылы)

къэгумэкылгъ. «Мо елбэтэу садэжъ шъукъэкълэж, — ащ кыкылыщтыгъэр, — шлэхэу уаеу зышлэжъугъэбыл!»

Чэткъуртэр

Чэткъуртэр ичэтжые-хэр къэтэкъокыгъэхэу щагум щытезекълухъэщтыгъ. Ошлэ-дэмышлэу ошхыр бы-быбэу кыритлупщыгъ. Чэ-тым псынклэу зыхуибгъуи, чыгум тлысыгъэ, ытамэ-хэр зэкълыщыгъэх ыкли «кы-кы-кы-кы» ылуи,

Гулэр ямафэу чэтжыехэм ным ытэмэ члэгъ зашлыгъ; ытэмэц шъабэхэм захагъэбыллыхьагъ; щтэгъэ цыкълухэу зызгъэбыллыпагъэхэри, зыльэпэ закъохэр къэлэагъохэ-рэри, хьурэр амышлэу нэчапэкклэ кыкълэопплыхэрэри ахэ-тыгъэх.

Ау чэтжые быным щыцэу чэтжыитлур янэ едэлугъэп, ариуагъэр атхьакълумэ рагъэхьагъэл ыкли загъэбыллыгъэл.

Ошхыр джыри нахь лъэшыжъэу кыритлупщыгъ, шыб-лэр къэуагъ, пчыклэр къэхъопскыгъ. Чэтжыитлур зэлэ-кыйижы, «цыу-цыу» алошъ щытых ыкли агъэшлагъо: сыда мыщ фэдизэу ашъхьашыгу шыпкъэм «тып-сыпэу» зэпы-мыоу кытетклорэр?

Умыдаломэ, ухэтми джары кыпщышлыщтыр.

Нэкълубгъор зыгъэхьазырыгъэр
МАМЫРКЪО Нуриет.

ИЛЪЭС КІЭУХХЭР ЗЭФЭТЭХЫСЫЖЬЫХ

Іофшлагъэхэри ялэх, гукхэлъышлукхэри зыдалыгъых

Хабзэ зэрэхуыгуэу, сыдигъо-кли илъэс іофшлагъэхэр пред-приятіеу, организациеу, джащ фэдэу хэгъэгум ащызэ-фахысыжыых, іофшлагъэу къа-гъэлъэгъуагъэр къыдалыгъэтээ, гукхэлъыклэхэр агъэнафэх. Къы-зэтынэкырэ кризис илъэсыр ежъхэмкІэ зэрэхуыгуэу, гукх-лъыклэу агъэнэфагъэхэр къед-гъэлъатэ тшоигъоу Адыгеим щызэлъашлэрэ псэолъэшл фир-мэу «Адыгпромстроим» ипашэу Хуытыжъ Аслъан джырэблагъэ гушылэгъу тыфэхуыгуэ.

Псэолъэшл Іофшлэнхэр

— Уианэрэ упчІэ лъэныкъо-рыгуазэу ыкІи теубытагъэ хэ-лъэу джэуап къестыжыын слъэ-кыштэп. Хэгъэгум ил кризис нэшанэхэм атекІуагъэхэу, сан-кциехэм яшлуагъэкІэ хэуоныгъэ-хэр ашыгъэхэр, пэозэхадзекІэ зэкІэми атекІоштхэу зылохэрэм адезгъэштэн слъэкыштэп. Арэу щытми, технологіе пэрытхэм акІорычыгъэ тызэрэхуыгуэм ыкІи аужырэ илъэс 15 — 20-м щы-Іэгъэ зэлхыныгъэхэр зэрэзэ-щыкІуагъэхэм гу лъымытэн плъэкыштэп, — еІо Аслъан.

Тигушылэгъу зэрэхигъэунэ-фыкІыгъэмкІэ, къызэтынэкырэ илъэсым псэолъэшлыным иба-гъэкІэ іофшлагъэу къагъэлъэгъуа-гъэр гъэрэкІорэ гунапкъэхэм проценти 4 — 5 фэдизкІэ анахъ макІ. Ащ тетэу хуон зэрилъэкы-щтыр ашІээ, ежъхэм нэмыкІ гъогу хахыгъагъ. Материальнэ, финанс, техникэ ыкІи нэмыкІ кІуачІэу ялэхэр объектымэ атырамыгуащэхэу, атын алы-кышт ыкІи атын фаеу щыт-хэм апелуагъэхэгъагъэх. Гъэ-реко фэдэр 72-рэ хуэрэ зы унэ нахъ амытыгъагъэмэ, мы

илъэсым фэдэр 76-рэ хуэрэ унэ атыгъ. Джащ фэдэу мэфэ бла-гъэхэм джыри фэдэр 36-рэ ху-рэ зы унэ атышт.

ЫпэкІэ плъэ- рэ гукхэлъхэр

Къызэтынэкырэ илъэсым псэолъэшл-монтаж іофшлэнхэмкІэ гунапкъэу аштагъэхэм къап-къырыкІыхэзэ, кыхъащт илъэ-сым ыкІи нахъ плъэу чыжъэм ателытэгъэ гукхэлъхэу агъэнафэ-хэрэмкІэ тигушылэгъу теупчІыгъ. Аслъан къызэрилуагъэмкІэ, псэолъэшл-монтаж іофшлэнхэм ябагъэкли, псэуалъэу атырэм ипчъагъэкли джырэ илъэс гу-напкъэхэм къарагъэхуон агу хэлъ. Ащ пае урамэу Школь-нэм щашырэ унэу фэдэр 59-рэ хуэрэ ыкІи квадратнэ метрэ мин 253-рэ зинэгъэ поликлини-кэу ащ къыпашыхъагъэр, джащ фэдэу фэдэр 36-рэ хуэрэ ятІо-нэрэ унэу кІэлэцІыкІу ибэхэм апае ашыгъэ унэм къыпэб-лагъэу щырагъэжъагъэр къы-хъащт илъэсым атыштых. Ащ нэмыкІэу, урамэу Лениным ыцІэ зыхырымэрэ Советскэмрэ зы-щызэуаллэхэрэм дэжъкІэ щы-тыгъэ псэуалъэхэр Іуахыжъи, а чыплэм унэ лъэгэшхо щегъэ-жъэгъэным фэшІ ищыкІэгъэ ухъазырыныгъэ іофшлэнхэр зэ-шлуахыгъэх.

Тигушылэгъу зэрэхигъэунэ-фыкІыгъэмкІэ, ар къалэм дэт унэ-хэм анахъ инышт ыкІи анахъ дэхэшт, лъэгэплэ зэфэшъха-фиш ілэу ар къат 14-у зэтэ-тышт. Мы унэм а урамыр къы-зэригъэкІэрэкІэштым имызакъоу, тапэкли мыш ічыплэ зытІу нэ-мыкІ псэуалъэхэр ащашлнхэу гукхэлъ нахъ чыжъэхэр зыдалыгъ-хэлъ, илъэсыбэкІэ узэкІэлэбжъ-мэ, Лениным ыцІэ зыхырымэ ура-

мыр къалэм иурам шъхалэ ху-жыштыгъэу зэралоштыгъэр плъэу мычыжъэм къэшъыпкъэжъынкІи мэхъу.

Къэралыгъо- унэе зэгъусэ- ныгъэр

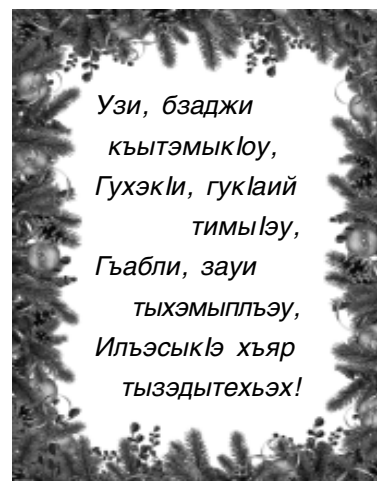
2014-рэ илъэсым псэолъэшлым и Мафэ ехуыллэу фирмэу «Адыг-промстроим» ипашэ тызылоклэм къытилогъагъ къэралыгъо-унэе зэдэлэжъэным яіофшлэн чыплэ щыубытэу зэриублагъэр. Джы нахъ игъэкІотыгъэу а Іофым къытегушылэ тшоигъоу тызе-лъэлум Аслъан къызэрэхигъэщы-гъэмкІэ, мы мафэхэм поликли-никэр зычІэтышт псэуалъэр шу-катуркэ ашы, электричествэр щызэбгырашы, нэмыкІ сантех-никэ іофшлэнхэр шагъэцакІэх, кыхъащт илъэсым атышт объект-хэм ари ащыш. Адыгэ Респуб-ликэм псауныгъэр къэухъумэ-гъэнымкІэ иминистрэ зыкІэт-хэжыгъэу писъмэу къылукагъэр къытигъэлъэгъуэ Аслъан къы-луагъ кыхъащт илъэсым по-ликлиникэр ухыжыгъэным пэ-лукхашт мылкъур къафатІуп-щыштыгъэу Іуагъэ къызэрэтыгъэр. Джырэ нэс фирмэм имылык-кІэ ащ іофшлэнхэр шагъэцэ-кІагъэх.

Кадрэхэр

Сыдрэ іофшлагъи зэ-ллытыгъэр цыфхэр, ахэм гуетыныгъэу ахэ-лпыр ыкІи іэпэлэсэны-гъэу ялэр ары. А лъэ-ныкъомкІэ фирмэу «Адыгпромстроим» ама-лэу илэхэмкІэ Аслъан тызеупчІым къылуагъ Іукхэ-ІукІыжыым псэ-олъэшл организациеу чыплэ зэрэхуырымлэр, коллективым зыпкъы-тыныгъэ зэрэхэлпыр. Ащ ишлуагъэкІэ, кадрэ-хэмкІэ къин хафэхэу къыхэкІырэп. Іутхэм янахыбэр фирмэм зы-щылажэрэр илъэс 30 — 40-м нэсы. Заслу-женнэ псэолъэшлэу ялэм ип-чъагъэкІэ фэдэ организациеу Адыгеим къытбгъотэштэп Іоми ухуэкъоштэп. КІэлэу къэплон хуэм кадрэ лъэныкъомкІэ гумэкІыгъо ялэп.

Псэуалъэу ашыхэрэм ячІэ-хъаплэхэри, ядэкояплэхэри, нэ-мыкІ чыплэхэри нэжъ-Іужъ-хэмкІэ, сэкъатныгъэ зилэхэмкІэ щынэгъончъэхэу зэрагъэпсыхэрэ шыкІэмкІэ тызеупчІым, фир-мэм ипашэ теубытагъэ хэлъэу къылуагъ а шапхэхэр проек-тхэм къызэрэдальтэхэрэр, мы лъэхъаным а Іофым тыдэкли мэхъанэшхо зэрэщыратырэр.

Бэдзэр зэфыщытыкІэ щыла-клэм ишапхэхэм зэрагъэнафэ-рэм тегъэпсыкІыгъэу, джы унэе псэолъэшл организациеу мы-макІэу а бэдзэршлпІэм иуцуа-гъэх. Ау фирмэу «Адыгпро-мстроим» фэдэу жъы хуыгъэ унэхэм ачІэсхэр ыгъэкощыхэ-зэ, фэтэрыкІэхэр аритыхэзэ а чыплэхэм фэтэрыбэу зэхэт унэхэр ащызэгъэпсыхэрэр ахэм ахэтэп Іоми хуышт. «Адыгпро-мстроим» ыгъэфедэрэ шыкІэм ишлуагъэкІэ, Мыекъуапэ теп-лъэу ілэм зэхожъы, нахъ дахэ мэхъу. А Іофым ехыллэгъэу Аслъан къызэрэтилогъагъэмкІэ, урамэу Победэм шагъэпсыгъэ унэр зыщашыгъэм, урамэу Школьнэм щашырэ унэм апае унэгъо 20-м ехуу агъэкощыгъ, ахэм фэтэрыкІэхэр аратыгъэх.

Узи, бзаджи
къытэмыкІоу,
Гукхэкли, гукІайи
тимыІэу,
Гъабли, зауи
тыхэмыплъэу,
ИлъэсыкІэ хъяр
тызэдытехъэх!

КІэлэцІыкІубэхэм апае ашыгъэ унэмрэ ащ къыпэблагъэу щы-тышт унэу фэдэр 36-рэ ху-рэр зыщагъэпсыштырэр ежъ-хэм яахъщэкІэ къащэфыгъ.

Тизэфэхы- сыжъхэр

Фирмэу «Адыгпромстроим» ипашэу Хуытыжъ Аслъан пар-тийнэ, советскэ, общественнэ іофшлэнымкІэ ыкІи пэццэхъа-нымкІэ опытышхо зилэ Іофышлэу щыт. Ащ ишлуагъэкІэ, зипэцэ фирмэм ренэу гъэхъэгъэшлукхэр къегъэлъагъох. Джащ фэдэу щыт къызэтынэкырэ кризис илъэсри. Агъэнэфагъэ гукхэлъхэу ыпшъэкІэ къыштылуагъэхэри гъэцэкІэжъы-гъэ зэрэхуыштхэм тицыхъэ телъ. ЩыІэныгъэ опытышхоу ілэм ры-гууазэзэ, Аслъан хабзэм гу-сэныгъэ дишын, бгъуитІумкІи фэдэу щыт іофшлэнхэр зэшлу-хынхэ елэкІы. Арышъ, ышъхъэ-кІи зипэцэ коллективымкІи тыфэлъало илъэсыкІэ мафэ къа-фихъанэу, яіофшлагъэхэм ахагъэ-хъоным лъапсэ фэхуэрэ ама-лышлукхэр агъотынхэу.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Сурэтым итыр: **урамэу По-бедэм щашыгъэ унэр.**
Тезыхыгъэр Іашъынэ Аслъан.

«КъэгущыІэрэ» джэгуалъэхэр щынагъох

Сабый джэгуалъэхэм языхтэ тучанхэм къатемыхъэхэзэ ауплъэкІухэзэ ашын фаеу зэрэщытыр къэралыгъом апэрэп къызэрэщалэтырэр. Анахъэу Іэклиб хэгъэгухэм къащашыгъэхэр.

Къэралыгъо Думэм унагъом, бзыль-фыгъэхэм ыкІи сабийхэм яіофыгъохэмкІэ и Комитет ипашэу Е. Мизулиным мы іофтхъабзэр къыІэтыгъагъ. Депутатэу В. Милоновым Урысыем щазэрэ кІэлэ-цІыкІу джэгуалъэхэр зыфэдэхэр зыуп-лъэкІун къулыкъу зэхэщэгъэн фаеу джыри бэмышлэу къылуагъ. Цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкІэ Рос-потребнадзорым епхыгъэу джэгуалъэ-хэр щынэгъончъэхэмэ зыгъэнэфышт ко-миссие зэхашэмэ ишлуагъэ къызэрэ-кІоштыр Советым ипашэу къылуагъ.

Титучанхэм ащазэрэ джэгуалъэхэм ащышэу процент 88-р Іэклиб къэралыгъохэм къащашыгъэх. Ахэр зыхэшыкІыгъэхэр ате-мытхагъэу тыхэгъэу бэрэ къырашэх.

УплъэкІунхэм къагъэлъэгъуагъэр

Роспотребнадзорым Адыгэ Респуб-ликэмкІэ и ГъэлорышлпІэ испециали-стхэм илъэсэу икІыгъэм къыкоклІ са-бийхэм апае къыдагъэкІырэ джэгуалъэ-хэр зыщэрэ тучанхэр гъогъу 21-рэ ауплъэкІугъэх. Ахэм яіофшлагъэ хуэкъо-ныгъэу къыхагъэщыгъэр бэ. Сомэ мин 74-рэ фэдиз зыосэ джэголъэ зэфэшъ-хъафхэр тучанхэм атырарагъэхыгъэх. Ахэм джэгуалъэхэм ацІэхэр атетхэгъа-гъэп, къыдзэгъэкІыгъэр ыкІи тыхэгъэу къырызгъэщагъэр гъэнэфагъэп, зытегъэ-псыхъэгъэхэ сабийхэм аныбжъ, джэ-гуалъэр зэрэбгъэкъэбзэшт шыкІэр, угу римыхыгъэмэ, зыфэгъэгъэщтым иадрес е ителефон къэбгъотышъунэу щытхэп.

ЗэкІэми анахъ Іофыр джэгуалъэхэр

зыхашыкІыгъэм кІэлэцІыкІухэм япса-уныгъэкІэ зизэрар къэкІошт химиче-скэ веществоу хэлпыр зыфэдизыр е хэмылтыхэхэмэ къэпшлэшъунэу зэрэ-щымытыр ары.

А пстэуи къапкъырыкІыхэзэ, уп-лъэкІуакохэм сабийхэм апае джэгуа-лъэхэр зыфэдэхэр икъоу амышлэхэу цыфхэм зэраращэхэрэм пае тучантес-хэми, тучанхэр зихэхэми администра-тивнэ пшъэдэкІыжъ атыралъхъагъ, ахэм сомэ мин 360-рэ арагъэтышт.

Роспотребнадзорым іофышлэхэр ту-чанхэм яіофшлагъэ зэрэлъыплъэхэрэр дэгъу, ау мафэ къэс ахэр къэпкІухъа-шъуштыхэп. Арышъ, «О безопасности игрушек» зыфилоу Таможеннэ союзым ыштэгъэ Регламентыр тыдэкли ащыгъэ-цэкІэгъэнымкІэ ыпшъэкІэ зигугъу къэт-шыгъэ комиссиер зэхашэу, джэгуалъэхэр къыдагъэкІынхэм ыпэу ахэр зыфэдэ-хэр ауплъэкІухэу рагъажъэмэ, ишлуагъэ къэкІоштэу къытшлэшлэ.

(Тикорр.).

СПОРТЫМ ЩЫЦІЭРЫПОХЭР

Нахъышлум фэклох

Адыгъ Республикэм физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэу, дунаим самбэмкІэ гъогогъу 11 идышгъэ медальхэр кышщыдзыыхыгъэу Хьасанэкъо Мурат:

— 2015-рэ илъэсыр тищыІаныгъэ шукІэ кыхэнэжыщт. Спорт псэуалгъэу тилэхэр хэлшыкІэу нахъ дэгъу хъугъэх. Республикэ стадионэу федеральнэ мэхъанэ зилэм игъэпсын 2016-рэ илъэсым тыухыщт. Спорт Унэхохэу «Ошъутенэр», Кобл Якъубэ ыцІэ зыхырэр, спорт щэрыуапІэр

типсэуалгъэхэм къахэхъощтых. Футбол, теннис ешлалэхэр кы-

зэлутхыгъэх. Анахъэу тызыпылгыщтхэм ащыщ физкультурэм пыщагъэхэм япчъагъэ нахъыбэ шыгъэныр, цыфхэм япсауныгъэ гъэпытэгъэныр. 2016-рэ илъэсыр Олимпиадэ джэгунхэм яилъэс. Ари кыдэтлытэзэ, спортым гъэхъагъэу щытшырэм зыкъедгъэлэтыщт.

Ти Лышхъэу Тхьаклушыне Аслъан, Правительствэм, Парламентым тафэраз, физкультурэмрэ спортымрэ зягъэушомбгъугъэнымкІэ Іофыгъуабэ агъэцакІэ. Ахэр тикІэщаклохэу пшэрылгыкІэхэр зыфэтэшлыжыых.

ИлъэсыкІэу кыхъэрэр тиреспубликэ исхэм илъэс мафэ афэхъунэу, насыпрэ гушлуагъорэ къыбэкІэу щылэнхэу афэсэлэ. «Адыгъ макъэр» тыгу рихъырэ гъэзетмэ ащыщ, еджэхэрэм япчъагъэ хэхъонэу сыфэлъалэ.

ТицІыфыгъэ
зыкъырагъапшэу,
Адыгъ
хабзэр
тишапхъэу,
ЩылэкІэшл
тичІыгу
щытиІэу,
ИлъэсыкІэм
тихэгъэгу
дэрэунэжъ!

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

Натхъохэм тагъэгушлэщт

ТелефонкІэ къатыгъ. Футбол клубэу ЦСКА-м иешІакІоу Натхъо Бибарс изыгъэпсэфыгъо мафэхэр Израиль ит адыгъ къуаджэу Кфар-Камэ щигъакІохэзэ гушыІэгъу тыфэхъугъ.

— Тэ, адыгэхэм, спортым ишлуагъэкІи дунаим нахъышлэу тыщашІэ зэрэхъугъэм сырэгущо. ЦСКА-р цІэрыІоу щыт. Футбол сыщешІэзэ кысылпылпэхэрэр

згъэгушлэхэ сшІоигъу. ЦСКА-м тиунэкъощэу Амири аштагъ, ар Мыекъуапэ щыщ, сэ Кфар-Камэ сыкышшыгъугъ. УнагъохэмкІэ тызэлъэкІэ, бэмышІэу сани сшхъэгъуси Мыекъуапэ щылагъэх. 2016-рэ илъэсым Амиррэ сэрырэ ЦСКА-м тызэгъусэу тыщешІэзэ, къэлапчъэм Іагуаор бэрэ дэтыдзэ, Урысыем ичемпион тыхъу тшІоигъу. ИлъэсыкІэу кыхъащыр илъэс мафэ зэкІэми афэхъунэу Тхъэм селъэу, — кытитылагъ Б. Натхъом.

Сурэтым итыр: **Натхъо Бибарс.**

ТИЗІУКІЭГЪУХЭР

ИлъэсыкІэр гъэшІэгъоныщт

Тиреспубликэ и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахымэ ыцІэкІэ щыгъым иартисткэу, орэдыІоу Ордэн Фатимэрэ Мыекъуапэ итворческэ купэу «Ошъадэм» ихудожественнэ пашэу Едыдж Викториерэ ИлъэсыкІэм мэхъанэ хэхыгъэ раты.

— «Ошъадэм» изэфэхысыжы пчыхъэээхъэхэу Мыекъуапэ джырэблагъэ щыкІуагъэм лІэуж ыкІи лъэпкъ зэфэшхъафхэр зэфыщэгъэх, — къелуатэ Едыдж Викторие. — КІэлэцІыкІу ансамблэу зэхэтцагъэм адыгэхэм, урысхэм, къэндзалхэм, нэмыкІхэм тилъэпкъ къашхъохэр дахэу кышщашых. Искусствэм лъэпкъхэм языкІыныгъэ зэригъэпытэрэр кыдэтлытэзэ, илъэсыкІэм Іоф тшІэщт.

Адыгеим и Лъэпкъ театрэу И. Цэйм ыцІэкІэ щытым тисту-

дие Іоф зыщишІэрэр илъэси 10, театрэр илъэс 80 зэрэхъухэрэр игъэкІотыгъэу хэдгъэунэфыкІыщтых, — кытитылагъ Ордэн Фатимэ. — Культурэм шылажъэхэрэр нахъыбэрэ зэхэхъанхэ зэрэфаер щылэныгъэм кыгъэлагъо. Едыдж Викторие щысэ зытырахырэмэ ащыщ, илъэсыкІэр шукІэ кыетэжыныу сыфэлъалэ.

Сурэтым итхэр: **Ордэн Фатимэрэ Едыдж Викториерэ.**

ТИРЕСПУБЛИКЭ ИМЭФЭКІ ИПЭГЪОКІЭУ

Адыгеим къыкІэупчІэх

«Тхылгъым и Дунай» зыфилорэ тучанэу Мыекъуапэ дэтым ищакІоу Унэрэкъо Шамсэт ИлъэсыкІэм ехъулэу гушыІэгъу тызыфэхъум, неушрэ мафэм телгытагъэу кышІотагъэхэр тшІогъэшІэгъоных.

— АдыгабзэкІэ кыдэкІырэ тхылхэм, тиньдэльфыбзэ изэгъэшІэн, тарихъым афэгъэхыгъэу тучаным щытцэрэр нахъыбэ хъугъэ, — еІо Унэрэкъо Шамсэт, — 2016-рэ илъэсымкІэ мэфэлпчхэр шъо зэфэшхъафхэмкІэ гъэкІэрэклэгъэхэу тилэх. Тыкъэзыуцухъэрэ дунаим, тарихъым, культурэм, спортым, нэмыкІхэм афэгъэхыгъэх. Цыфхэм ягуапэу ащфых. Адыгъ Республикэу тызщыпсэурэм епхыгъэу мэфэлпч шыІэмэ кыкІэупчІэрэр макІап, ау ахэр тилэгон.

Адыгъ Республикэр зызэхашагъэр мыгъэ илъэс 25-рэ хъуцт. Тишъолыр исхэмкІи, тилъэпкъэгъухэу ІэкІыб хэгъэгухэм ащыпсэухэрэмкІи ар мэфэкІышхоу

Урысыем ПенсиейхэмкІэ ифонд и Къутамэу Адыгеим щылэм ипашэу Къулэ Аскэрбый зэлукІэгъухэм шІогъэшІэгъонэу яплъы. Мы Къутамэм икомандэ апэрэ чыплэм ишыпкыгъу фэбанэ. Зэнэкъокъур 2016-рэ илъэсым аухыщт.

— Физкультурэмрэ спортымрэ апыщагъэхэм япчъагъэ хэгъэхъогъэным, псауныгъэм игъэпытэн тапэки тапылгыщт, — кытитылагъ Къулэ Аскэрбый. — Кином и Илъэс гушІогъуабэ кытфихыныу зэкІэми сафэлъалэ.

тэлъытэ. Тиреспубликэ икъэралыгъо гъэпсыкІэ зэрэпытагъэм, мамыр шылакІэр зэрэдгъэдахэрэм афэгъэхыгъэ нэрылгъэу ІэпыІэгъухэр, мэфэлпчхэр кыдагъэкІышхэу тэгугъэ. Унэрэкъо Шамсэт кызэрэтилуагъэу, тиреспубликэ ылъэ пытэу зэрэтеуцуагъэр хъакІэу кытфаклохэрэм ядгъэлъэгъушхэу, тэри тырыгушхошхэу.

Сурэтым итыр: **Унэрэкъо Шамсэт.**

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЬ Нурбий.

Зэхъышагъэр ыкІи кыдэзыгъэкІырэ:
Адыгъ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыІэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжъ зыхырэ секретары: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъыІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темуыр-Кавказ чыплэ гъэларышлал, зэраушыхъатыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 3250
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1052

Хэутыным узшыкІэтхэнэу щыт уахъэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахъэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъалэр Дэрбэ Тимур

Редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр
МэшІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжъ зыхырэ секретары
ЖакІэмыкъо Аминэт

ИлъэсыкІэ шлуфалохэр зэхэзгъэуцуагъэхэр Тэу зэшхъэгъусэхэу Аслъанрэ Нуриетрэ.